

Rakennusvalvontapäällikkö on 03.06.- 14.06.2024 tehnyt seuraavat poikkeamispäätökset

Päätös annetaan julkipanon jälkeen, jolloin päätös katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

Postiosoite

Rakennusvalvontapalvelut
PL 58234
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58

Puhelin

+(09) 310 2611

Internet

hel.fi/rava

Sähköposti

rakennusvalvonta@hel.fi

Lupatunnus	LP-091-2023-10183
Kiinteistötunnus	91-47-201-22
Kiinteistön osoite	Ounasvaarantie 8
Hakija	Kiinteistö Oy Mellunpuiston Tontti S 13 c/o Sato-Rakennuttajat Oy, Panuntie 4, 00610 Helsinki

Toimenpide

Haetaan poikkeamista asemakaavan sallimasta enimmäiskerrosluvusta.

Poikkeamiset

Asuinkerrostalon kerrosluku on 13, ylittäen yhdellä asemakaavan (12421) salliman enimmäiskerrosluvun (12).

Hakija perustelee poikkeamista:

Asemakaavassa määritelty rakennuksen kerrosluku on XII. Tämän lisäksi kaava sallii talosaunan ja siihen liittyvän ulkotilan sekä asukkaiden vapaa-ajantilan rakentamisen ullakolle. Lisäksi kaavan mukaan ilmanvaihtokonehuoneita saa sijoittaa suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle, ja ne tulee suunnitella osana rakennuksen arkkitehtuuria.

Poikkeamisena haetaan kerrosluvun lisäämistä yhdellä talosaunan, asukkaiden vapaa-ajantilan ja näihin liittyvien ulkotilojen sijoittamiseksi kerrokseen 13. Näiden tilojen sijoitus kerrokseen 13, poikkeaa asemakaavasta, ylittäen asemakaavan mukaisen kerros määrän (12 kerrosta). Tilat eivät täytä ullakon määritelmää, vaan ne on sovitettu rakennuksen arkkitehtuuriin niin, että ylin kerros iv-konehuoneineen on selkeäpiirteinen osa tornitalon profiilia. Asemakaava sallii IV-konehuoneen sijoittamisen lisäkerrokseen, joten portaikkojen ja hissien tuomista kerrokseen 13 ei ole eritelty poikkeamaksi.

Rakennuksen pääporras sijoittuu autohallin vastaista ulkoseinää vasten. Portaan sijainti ulkoseinällä perustellaan sillä, että rakennusalue on leveimmillään autohalliin rajautuvalla julkisivulla ja asuintiloista tulisi samaan kohtaan sijoitettuna pimeitä ja putkimaisia alimmissa kerroksissa.

Talosaunan ja vapaa-ajantilan sijoittaminen suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle on kaavan hengen ja tavoitteiden mukaista, vaikka 13. kerros ei täytäkään ullakon määritelmää kaikkien julkisivujen osalta. Suurimman sallitun kerrosluvun yläpuolelle ei sijoiteta asuntoja. Ounasvaarantien puolella ylin kerros on sisennetty julkisivulinjasta tavalla, joka täyttää ullakon määritelmän suhteessa alempien kerrosten vesikattolinjaan.

Poikkeamista perustellaan myös arkkitehtonisella muodonannolla, sillä talosauna ja vapaa-ajantila on luontevaa sijoittaa samaan massaan IV-konehuoneen kanssa, jolloin ne muodostavat yhdessä rauhallisen ja eheän kokonaisuuden, kun talosaunan ja vapaa-ajantilan parvekkeet sijoittuvat samaan linjaan alempien kerrosten ulokeparvekkeiden kanssa. Talosaunan ja vapaa-ajantilan parvekkeiden toteuttaminen ulokeparvekkeina on kosteusteknisesti turvallisempi ratkaisu kuin kattoterassien toteuttaminen vesikaton päälle käännetyn kattorakenteen päälle. Erityisesti muuttuvassa ilmastossa lisääntyvät sademäärät sekä jään muodostuminen leutojen talvien aikana aiheuttavat käännettyjen aiheuttavat käännetyille kattorakenteille riskin kosteusvaurioille ja sitä kautta mahdollisen terveystarvituksen asukkaille.

Rakennusluvan yhteydessä haettavat ja käsiteltävät vähäiset poikkeamat:

- Rakennusoikeuden ylitys

Asemakaavan mukainen rakennusoikeus on 5320k-m². Suunnitelmassa on rakennusoikeudellista kerrosalaa 5363 m², eli rakennusoikeus ylitetään 43 m².
Perustelu:

Hankkeeseen ryhtyvän toiveena on parantaa asumisen laatua rakentamalla kaksi hissiä, joista pienemmän hissin käyttämää kerrosalaa haetaan rakennusoikeuden ylityksenä. Parimitoitettu hissi ulottuu kellarista 13. kerrokseen ja pienempi kellarista hissi 12. kerrokseen.

- Rakennusalan rajan ylitys

Rakennuksen raitin puoleisella eteläjulkisivulla ylitetään rakennusalueen raja rakennuksen lämpimän ulkoiseinälínjan osalta 480mm ja ulokeparvekkeiden osalta 2080mm Rakennuksen länsijulkisivulla ylitetään rakennusalueen raja rakennuksen lämpimän ulkoiseinälínjan osalta 600mm ja ulokeparvekkeiden osalta 2200mm Ulokeparvekkeet ulottuvat enimmillään 2,2 metriä rakennusalueen rajojen yli rakennusjärjestyksen salliman 1,2 metrin sijaan. Perustelu: Syvemmillä parvekkeilla saavutetaan parempi käytettävyys ja siten asukkaiden kannalta laadukkaampi laatu. Lisäksi parvekkeisiin liittyy rakennuksen arkkitehtuuria elävöittäviä muuraisaiheita jotka tulevat osittain parvekkeiden eteen ja kasvattavat parvekevyöhykkeen syvyyttä.

- Julkisivumateriaalit

Asemakaavamääräys: "Asuinrakennuksen julkisivujen on oltava paikalla muurattua tiiltä, muurauksen päälle tehtyä rappausta tai puuverhottuja. Myös aurinkoenergiaa keräävien materiaalien käyttö julkisivuissa on sallittu."

Lasitettujen parvekkeiden taustaseinät sekä osa parvekkeiden pieliseinistä on jälkisaumattavaa tiililaattaa. Sisäänvedettyjen parvekkeiden yläpuolella olevat otsapinnat ovat jälkisaumattua tiililaattaa.

Perustelu:

Tiililaatan käyttö parvekkeiden ja sisäänkäyntien taustaseinissä ja niiden yläpuolisissa otsapinnoissa on perusteltua rakenneteknisistä syistä. Julkisivujen tiililaattaa on käytetty ainoastaan huomaamattomissa kohdissa, joissa katutasosta katsottuna jälkisaumattu tiililaatta ei erotu puhtaaksi muuratusta tiilestä.

- Viherkertoimen laskentatapa

Asemakaavamääräys: "Tonttien vihertehokkuuden tulee täyttää Helsingin viherkertoimen tavoiteluku."

Kortteli jaetaan neljän sisäpihan ympärille muodostuviin kokonaisuuksiin ja viherkerroin lasketaan sisäpihakohtaisesti eikä tonttikohtaisesti.

Perustelu:

Korttelin kaikilla hankkeilla on yhteinen maisema-arkkitehti, joka laatii pihasuunnitelman. Viherkertoimen laskeminen tonttikohtaisesti ei olisi tarkoituksenmukaista, sillä pihat ovat yhteiskäytössä ja tonttikohtainen viherkertoimen laskeminen johtaisi suunnitteluratkaisuihin, jossa istutuksia jouduttaisiin sijoittamaan näkymättömien tontinrajojen mukaisesti. Maisema-arkkitehti on neuvotellut asiasta Piia-Liisa Orrenmaan kanssa, joka puolsi ajatusta pihakohtaisesta laskelmasta.

- Vettäläpäisemättömien pintojen käyttö

Asemakaavamääräys: "Läpäisemättömiä pintamateriaaleja tulee välttää."

Sisäpihan kulkureiteillä on paljon kaltevia pintoja. Näiden huolto siten, että pinnan läpäisykyky ja esteettömyys toteutuisivat, olisi erityisen haastavaa. Asfaltin käyttöä on myös minimoitu. Kaikki asfalttipinnoille satava vesi ohjataan kasvillisuusalueille.

- Palomuurin rakentamatta jättäminen (Ympäristöministeriön asetus Paloturvallisuudesta 30 §, Maankäyttö- ja rakennusasetus 80 §)

Palomuurin korvaaminen palo-osastoinnilla tontinrajoilla tonttien 22 ja 6 välillä. Perustetaan rasite.

Perustelu:

Rakennus sijaitsee omalla tontillaan ja pääosin yli 4 metrin etäisyydellä tontinrajoista. Yhdellä sivulla rakennus rajautuu korkeampaan naapurirakennukseen. Molemmat rakennukset toteutetaan omalla kantavalla rungollaan ja rakennusten yhteiselle sivulle

toteutetaan EI60 (ja tarvittaessa EI90) vaatimukset täyttävä palo-osastointi liikuntasaumalla molempiin rakennuksiin. Toteutus on poikkeamaratkaisu ja rakennusten välille on järjestettävä rasitesopimus, koska tarkoituksenmukainen ja kohtuudella toteutettavissa oleva rakentaminen ei palomuurin kanssa ole mahdollista. Palomuurin korvaava palo-osastointi tulee toteuttaa 2 metrin sisänurkkaosastointisääntöjen mukaisesti sekä korkean ja matalan osan välisten osastointisääntöjen mukaisesti. Palomuurin korvaava palo-osastointijärjestely ei heikennä rakennuksen turvallisuustasoa merkittävästi ja MRL sekä paloturvallisuusasetuksien olennaiset paloturvallisuusvaatimukset täyttyvät.

Lausunnot

Asemakaavoitus, 18.4.2024, Palautettu
Asemakaavoitus, 31.5.2024, Puollettu

Naapurien kuuleminen

Rakennusvalvonta on suorittanut kuulemisen poikkeamispäätöshakemuksen johdosta. Kuulluiksi tulleet eivät ole huomautuksia hakemuksesta tai poikkeamisista.

Lähtökohtatiedot

AK Asuinkerrostalojen korttelialue
XII Rakennuksen tai sen osan suurin sallittu kerrosluku

Lupaehto

Ylimpään kerrokseen ei saa sijoittaa asuntoja.

Valmistelija

Noora Mukala

Päätösjä

Rakennusvalvontapäällikkö Leena Immonen
Rakennusvalvonta Helsingin kaupunki

Päätös

Myönnetty

Rakennusvalvontapäällikkö myöntää haetun poikkeamisen kerrosluvun ylitykselle yhdellä kerroksella.

Päätöksen perustelut

Poikkeamispäätös on voimassa 2 vuotta päätöksen lainvoimaisuudesta laskettuna. Poikkeamispäätöstä vastaavaa rakennuslupaa on haettava voimassaoloaikana.

Poikkeaminen ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle eikä muulle alueiden käytön järjestelyille, eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Haettu toimenpide ja poikkeaminen eivät myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia. Suunnitelmista ilmenevä poikkeaminen täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä poikkeamisen myöntämiseksi asetetut edellytykset.

Rakennusvalvontapäällikön päätöstoimivaltaan kuuluu poikkeamisten hyväksyntä kerrosluvun ylityksen osalta.

Hankkeen muut vähäisemmät poikkeamiset rakentamisen määräyksistä ja säädöksistä käsitellään rakennusluvun yhteydessä.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 171 §, 173 §, 174 § ja 175 §
Maankäyttö- ja rakennusasetus 86 §

Päätöspäivämäärä

5.6.2024

Päätöksen julkipanopäivä

6.6.2024

Päätöksen antopäivä

7.6.2024

Oikaisuvaatimus jätettävä

viimeistään 8.7.2024

Päätös lainvoimainen

9.7.2024

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 9.7.2026 saakka. Rakennuslupa tulee hakea siihen mennessä.

Liitteet

Hankeselvitys tai -suunnitelma 1 kpl
Naapurin kuuleminen 1 kpl
Todistus hallintaoikeudesta 1 kpl
Valtakirja 1 kpl

Muutoksenhakuohje

Valitusosoitus - Rakennusasia

Rakennusvalvontapäällikön tekemään poikkeamispäätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelle tehtävällä kirjallisella valituksella.

Valitusoikeus on

- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla
- sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa
- sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa
- toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen, sekä
- viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa siitä, kun päätös on julkipanon jälkeen annettu. Päätöksen antopäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastoissa ei työskennellä, saa valituskirjelmän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutoksia vaaditaan
- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmän on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen on liitettävä valtakirja.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Virka-aika: ma – pe klo. 8.00 – 16.15

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköpostina tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostina) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. Maksuista, niiden määristä ja maksuvapautuksen perusteista on säädetty tuomioistuinmaksulaissa.

Lupatunnus	LP-091-2024-04134
Kiinteistötunnus	91-432-5-2
Kiinteistön osoite	Hietalahdenlaituri 1 (kirjoitusvirhe korjattu hallintolain 51§ nojalla. Korjattu virheellinen osoitetieto).
Hakija	Seil Oy PL 1188, 00101 Helsinki
Toimenpide	<p>Ravintolalaivan paikallaan pysyttäminen tilapäisesti</p> <p>Poikkeamispäätös, jota haetaan, koskee poikkeamista asemakaavasta: esitetään ravintolalaivan pysyttämistä osittain alueella, jonka asemakaavassa ei ole rakennusalaan ravintola- ja vastaaville paikalla pysyville laivoille. Osittain laiva asettuu yleiskaavan mukaiselle vesialueelle, jolla ei ole asemakaavaa.</p> <p>Ravintolalaiva on alkuaan sijoitettu paikalleen 19.6.2019 myönnetyn rakennusluvan 20-1415-19-A (LP-091-2019-03279) mukaisella tavalla tilapäisesti 5 vuoden ajaksi.</p> <p>Asiaa on käsitelty 25.4.2024 Helsingin kaupunkiympäristön toimialan, kaupunginkanslian ja liikuntapalveluiden yhteisessä nk. laivatyöryhmässä, jossa on todettu, että vuokrasopimus on edelleen voimassa. Huomautettavaa sijainnille ei ole ollut.</p>
Suunnittelun vaativuus	ARK-rakennussuunnittelija Tavanomainen
Ilmoitettu suunnittelija	ARK-rakennussuunnittelija Mirva Tuulikki Waara, rakennusinsinööri
Poikkeamiset	<p>Hanketta koskee 7.2.2008 lainvoiman saanut asemakaavan nro 11770: W Vesialue.</p> <p>Asemakaavassa ei ole rakennusalaan ravintolalaivalle.</p> <p>Hanke sijoittuu osittain asemakaavan mukaiselle vesialueelle.</p> <p>Hanketta koskee yleiskaava 2016.</p> <p>Vesialue</p> <p>Hanke sijoittuu osittain yleiskaavan mukaiselle vesialueelle.</p>
Lausunto	Asemakaavoitus, 10.5.2024, Puollettu
Naapurien kuuleminen	<p>Hakija on kuullut naapurit myönnetyn rakennusluvan 20-1415-19-A yhteydessä. Huomautettavaa ei ole ollut.</p> <p>Uusi kuuleminen ja ilmoitus naapureille lupahakemuksen vireille tulosta on katsottu ilmeisen tarpeettomaksi hankkeen vähäisyys huomioon ottaen.</p>
Lupaehto	Poikkeamispäätöstä vastaavaa rakennuslupaa on haettava poikkeamispäätöksen voimassaoloaikana. (Määräaika 30.9.2028)
Valmistelija	Ulla Vahtera
Päätätaja	Rakennusvalvontapäällikkö Leena Immonen Rakennusvalvonta Helsingin kaupunki
Päätös	<p>Myönnetty</p> <p>Rakennusvalvontapäällikkö myöntää haetun poikkeamisen.</p> <p>Poikkeamispäätös on voimassa 2 vuotta päätöksen lainvoimaisuudesta laskettuna. Poikkeamispäätöstä vastaavaa rakennuslupaa on haettava poikkeamispäätöksen voimassaoloaikana.</p>
Päätöksen perustelut	Haettu poikkeaminen ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle eikä muulle alueiden käytön järjestelyille, eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Asemakaavoitus on puoltanut poikkeamista.

Suunnitelmista ilmenevä poikkeaminen täyttää maankäyttö- ja rakennuslain 171 §:ssä poikkeamisen myöntämiselle asetetut edellytykset.

Poikkeaminen asemakaavasta on vähäinen ja perusteltu.

Sovelletut oikeusohjeet
Päätöspäivämäärä
Päätöksen julkipanopäivä
Päätöksen antopäivä
Oikaisuvaatimus jätettävä
Päätös lainvoimainen
Päätöksen voimassaolo

Maankäyttö- ja rakennuslaki 171 §, 173 § ja 175 §.

11.6.2024

12.6.2024

13.6.2024

viimeistään 15.7.2024

16.7.2024

Tämä päätös on voimassa 16.7.2026 saakka. Rakennuslupa tulee hakea siihen mennessä.

Liitteet

Lausunto	1 kpl
Muistio	1 kpl
Todistus hallintaoikeudesta	1 kpl
Valtakirja	1 kpl

Muutoksenhakuohje

Valitusosoitus - Rakennusasia

Rakennusvalvontapäällikön tekemään poikkeamispäätökseen saa hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelle tehtävällä kirjallisella valituksella.

Valitusoikeus on

- viereisen tai vastapäätä olevan alueen omistajalla ja haltijalla
- sellaisen kiinteistön omistajalla ja haltijalla, jonka rakentamiseen tai muuhun käyttämiseen päätös voi olennaisesti vaikuttaa
- sillä, jonka asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa
- sillä, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa kunnalla ja naapurikunnalla, jonka maankäytön suunnitteluun päätös vaikuttaa
- toimialueellaan sellaisella rekisteröidyllä yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on luonnon tai ympäristönsuojelun tai kulttuuriarvojen suojelun edistäminen taikka elinympäristön laatuun muutoin vaikuttaminen, sekä
- viranomaisella toimialaansa kuuluvissa asioissa.

Valitus on tehtävä kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa siitä, kun päätös on julkipanon jälkeen annettu. Päätöksen antopäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jolloin virastoissa ei työskennellä, saa valituskirjelmän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava Helsingin hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutoksia vaaditaan
- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Valituskirjelmän on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen omakätisesti allekirjoitettava. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen on liitettävä valtakirja.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi
Virka-aika: ma – pe klo. 8.00 – 16.15

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköpostina tapahtuu lähettäjän vastuulla.

Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostina) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen käsittelyn maksullisuudesta saa tietoja valitusviranomaiselta. Maksuista, niiden määristä ja maksuvapautuksen perusteista on säädetty tuomioistuinmaksulaissa.